

arts

«LA TECNOLOGIA CANVIA ELS NOSTRES HÀBITS I RELACIONS»

EL MUSEU DE LES CIÈNCIES ACULL L'EXPOSICIÓ 'CULTURA POLITÈCNICA', UN REPÀS A LA VIDA SEGONS ELS OBJECTES QUE LA CONFORMEN I AMB LA QUAL LA UPV CELEBRA ELS SEUS 50 ANYS

TEXT DE **SALVA TORRES** GRÀFIC DE **PEDRO JIMÉNEZ**

Tota bona ciència és art i tot bon art és ciència». Així relaciona el novel·lista britànic John Fowles dues disciplines germanes, que solem abordar com si foren una estranya parella mal avinguda. La Universitat Politècnica de València, per a celebrar els seus 50 anys, demostra que tal convivència no solament és possible, sinó altament enriquidora, muntant l'exposició Cultura politècnica en el marc tan precís i oportú com la Ciutat de les Arts i les Ciències, on en el mateix Museu de les Ciències romandrà fins al 22 de setembre.

El punt de partida ve a ser el següent: «La nostra vida quotidiana es troba envoltada d'objectes que són fruit d'anys d'investigació científica i desenvolupament tecnològic. La mostra #culturapolitècnica convida a descobrir com hem arribat fins ells i a imaginar com serà el nostre futur». I ho fa seguint el model d'una casa, amb la seua habitació central seu del coneixement i els seus diversos corredors, a la manera d'una ciutat amb la seua gran plaça i les seues diferents avingudes, que van donant compte de tots eixos objectes que, quasi sense saber, han anat conformant les nostres vides. «És un homenatge a les coses que ens han facilitat la vida», subratllen David Heras i Nuria Rodríguez, coordinadors de l'exposició.

Un total de 16 panells, de 3,05 metres d'altura i mesures variables d'ample (4, 7 o 8 metres), recull la gran varietat d'objectes producte de la ciència que, encara que partix de 1751, quan va aparèixer l'Enciclopèdia Francesa de Diderot, se centra principalment en els últims 200 anys. «Seguim unes línies cronològiques per a mostrar l'evolució de mitjans, tècniques i sabers», assenyalen tots dos

coordinadors, després de tres mesos d'intens treball, en el qual han comptat amb la col·laboració d'experts universitaris «per a poder fer el projecte amb rigor». També amb museus que han prestat els objectes exhibits, com el d'Informàtica que dirigix Xavier Molero, el de Telecomunicació Vicente Miralles, amb Carmen Bachiller al capdavant, el del Joguet (Gabriel Songel) i la Col·lecció d'Instrumentació de la MTS

«CULTURA NO ÉS SOLS ART, SINÓ CIÈNCIA I TÈCNICA. L'ÈTICA ESTÀ PRESENT»

«EL LIDERATGE DE LA CINQUENA GENERACIÓ DE LA TELEFONIA MÒBIL EL PORTA LA UPV»

«ELS MATERIALS EMPRATS SÓN AIXÒ DE MENYS. IMPORTA EL CONCEPTE DARRERE»

d'Enginyeria (Ana Belén Anquela).

«La tecnologia canvia els nostres hàbits de consum i les relacions entre les persones», apunten Heras i Rodríguez, assenyalant l'evolució que han experimentat els telèfons, la fotografia, la televisió, la ràdio, el cinema o la mateixa xarxa de carreteres. «Els materials emprats són això de menys, el que veritablement importa és el concepte filosòfic que hi ha darrere d'ells i com això es tradueix en la manera de viure», assenyalen. L'evolució d'eixa xarxa de carreteres, per exemple, queda reflectida en una imatge que recull a penes quatre radials, passant a una altra que dibuixa la intricada xarxa d'autovies que connecten el nostre territori, a manera de gran teixit nerviós.

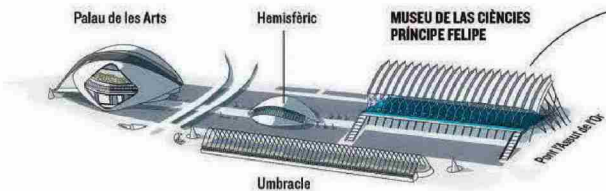
El mateix succeeix amb la ràdio, «d'aquelles primeres de vàlvules, al transistor ja portable i, d'ací, a la ràdio en el núvol». Tot la qual cosa, afigen els seus coordinadors, «ens ha portat a escurçar els terminis i temps, traslladant la decisió a l'usuari». La comunicació ha canviat tant, ja siga mitjançant la ràdio, la televisió («del blanc i negre i dues cadenes, a la seua proliferació i els continguts en streaming»), o el telèfon («del telègraf sense resposta al mòbil»), «que ara amb una simple foto ja estàs dient-ho tot». «El 85% de les fotos en el món es llancen des del mòbil. La foto és més testimoniatge que expressió artística», destaca Heras.

Quasi no hi ha cites en l'exposició, «excepte una de [Joan] Fontcuberta que parla del pas del professional a l'amateur», indica Rodríguez, subratllant la dificultat que aparentment suposava «explicar la tecnologia des de l'àmbit de les Belles Arts». De nou, ciència i art buscant casar entre si. «Cultura no és sols art, sinó ciència i tècnica», diuen Heras i Rodríguez, que van trobar un fèrtil lligam en l'humanisme científic, «on l'ètica està present

CULTURA POLITÈCNICA

AIXÍ ÉS L'EXPOSICIÓ DEL 50 ANIVERSARI DE LA UPV

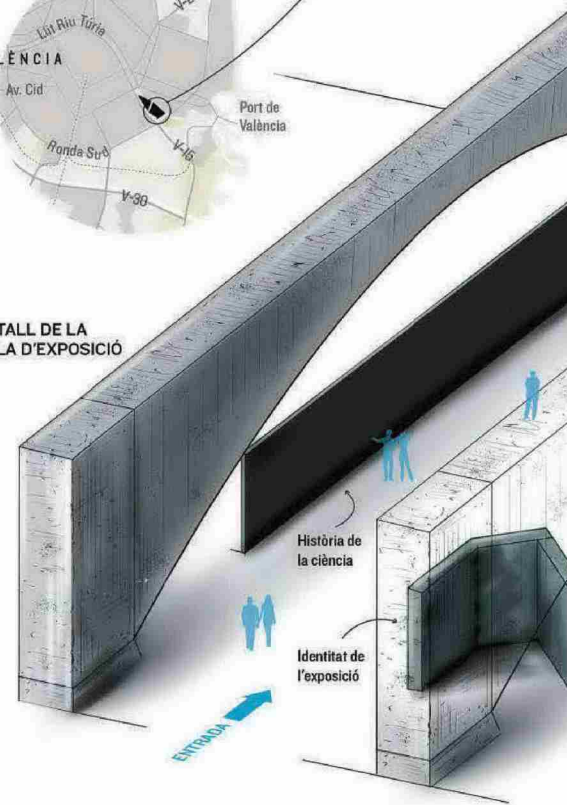
Del 10 de juliol al 22 de setembre

ON ÉS L'EXPOSICIÓ

DETALL DE LA SALA D'EXPOSICIÓ

FUENTE: Unit Experimental (UPV) Pedro Jiménez / EL MUNDO

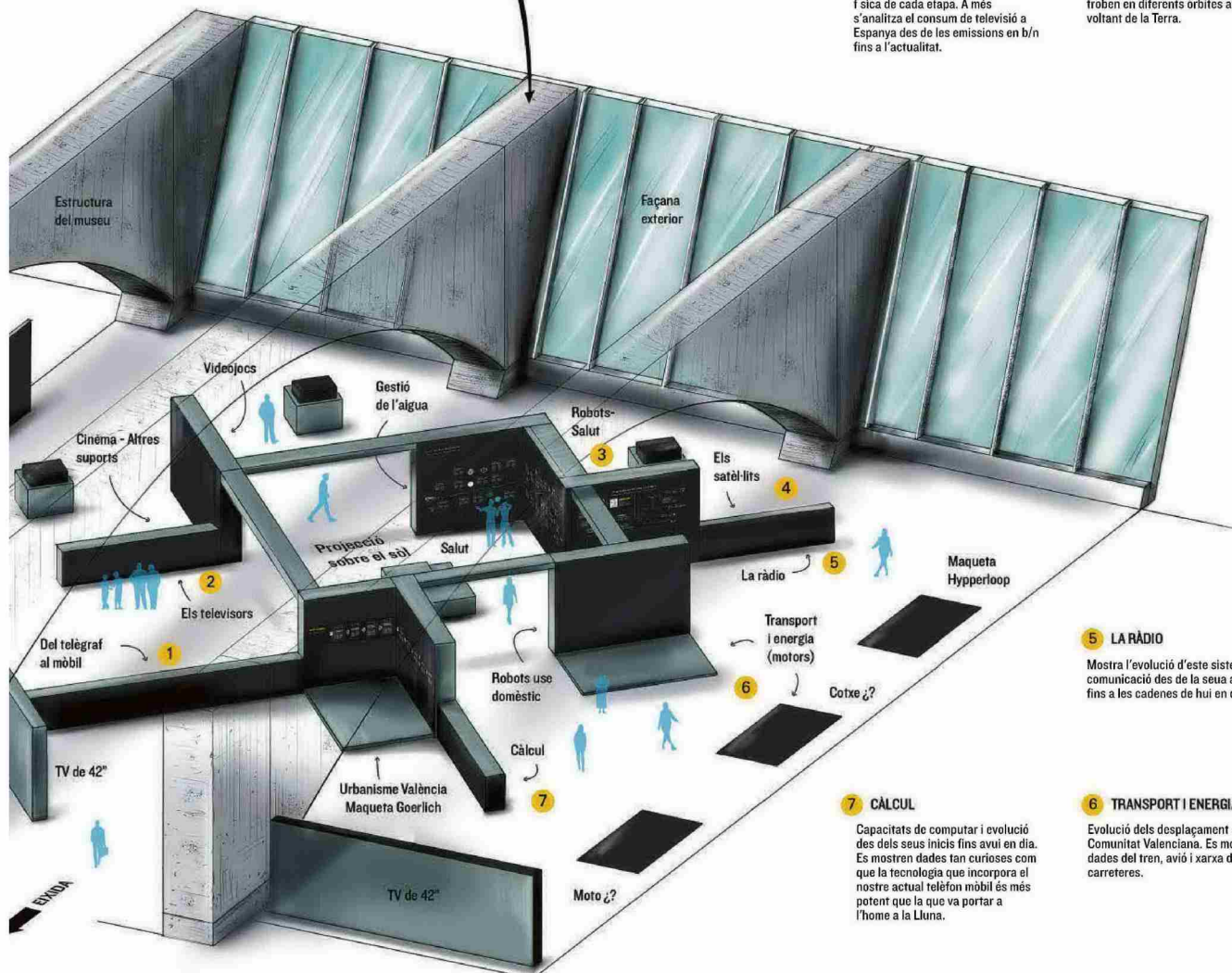
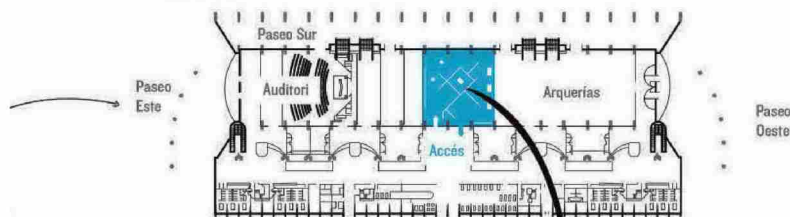
en l'ús de la tecnologia».

Cultura politècnica interpel·la a l'espectador amb preguntes incloses en els panells, amb fons de grafit fosc («semblen pissarres»), del tipus: «Podries calcular quants motors hi ha a la teua casa? Sabies que el mòbil que portes en la butxaca és més potent que l'ordinador que va portar a l'Apollo XI a la Lluna?» Inclou també els prototips de quatre vehicles: hyperloop model valentia (tren ultraràpid), cotxe Formula Student, Moto de

MOTOR-UPV i vehicle de baix consum d'IDF Eco-Marathon, tots ells projectes del programa Generació Espontània de la UPV. «El 5G [cinquena generació de telefonia mòbil] s'està dissenyant entre diverses universitats, però segur que molts no saben que el lideratge l'està portant la nostra universitat», remarca Heras. En qualsevol cas, conclouen tots dos, «el que volem és que el visitant es pose a pensar sobre les finalitats i els usos de tots eixos objectes que ens envoltem».

PLANTA BAIXA

1 DEL TELÈGRAF AL MÒBIL

Evolució que mostra des de les primeres centraletes de trucades fins a l'arribada dels telèfons mòbils i els seus diferents canvis d'aspecte i característiques

3 ROBOTS-SALUT

Des de pròtesis externes millorades al marcapasos i substitució d'òrgans o un ronyó funcional imprès amb tecnologia 3D utilitzant plàstics reciclats

2 ELS TELEVISORS

Es pot observar l'evolució de les televisions a través d'una mostra física de cada etapa. A més s'analiza el consum de televisió a Espanya des de les emissions en b/n fins a l'actualitat.

4 ELS SATÈL·LITS

S'explica les tipologies i funcions dels satèl·lits que es troben en diferents òrbites al voltant de la Terra.

5 LA RÀDIO

Mostra l'evolució d'este sistema de comunicació des de la seua aparició fins a les cadenes de hui en dia.

7 CÀLCUL

Capacitats de computar i evolució des dels seus inicis fins avui en dia. Es mostren dades tan curioses com que la tecnologia que incorpora el nostre actual telèfon mòbil és més potent que la que va portar a l'home a la Lluna.

6 TRANSPORT I ENERGIA

Evolució dels desplaçament a la Comunitat Valenciana. Es mostren dades del tren, avió i xarxa de carreteres.

Nuria Rodríguez, en un altre context pròxim al que desenvolupa en este projecte, assegura que una de les fites científiques, que defineixen els avanços tecnològics i socials del segle XXI, pot ser que «siga la capacitat de les coses per a oferir informació sobre el comportament del món global i de cadascun de nosaltres de manera detallada». Els objectes dels quals es fa eco *Cultura polítècnica* són fidels a eixe mateix esperit. Com assenyalava David Heras, els mòbils

porten incorporats múltiples dispositius, com a calculadores, brúixoles, càmera de fotos, correu, wasap, de manera que «el menor ús és el de trucades».

En l'apartat Internet de les coses es recull com el 5G li donarà una altra volta de rosca a eixa relació que tenim amb els objectes. «Ja s'està plantejant, per exemple, la possibilitat que la nevera parle amb la cuina», assenyalava Heras, insistint en la idea de «l'humanisme científic» amb la qual han encarat

l'exposició. Una mostra que està traduïda a tres idiomes (valencià, castellà i anglès) i que comptarà al seu torn amb *video mapping* i uns altres audiovisuals amb testimoniatges d'experts científics.

«Ens va costar donar-li forma», reconeixen els coordinadors de la mostra, fins que al final se'ls va ocórrer la idea de la casa, en les

parets de la qual es van desplegant les línies temàtiques d'eixe desenvolupament tecnològic. Línies que van des de la comunicació a la mirada, passant per la salut, els satèl·lits i la geolocalització, l'odissea digital o l'hàbitat, amb *La ciutat inacabada*, al·ludint a eixa falta de completitud «perquè sempre hi ha canvis, per aquest motiu parlem ja de la ciutat del mentrestant».

Cultura polítècnica té com a subtítol *Habitat el present /*

Construir el futur, la qual cosa dona motiu a una altra sèrie de preguntes entorn del que podríem dir ciència-ficció, si bé sol ser bestreta de l'actual desenvolupament que van prenent les coses: «Com viurem dins de 20 anys?» O esta altra més directament relacionada amb la funcionalitat científica: «Com ha millorat la ciència la nostra vida?» Tot això i més en la Ciutat de les Arts i les Ciències des de dimecres que ve.